

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 15 czerwca 2015 roku wnioskodawca A. S. wniósł o przyjęcie od niego i zatwierdzenie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. S., zmarłej 26 marca 2012 r.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że zmarła była siostrą jego matki. Wnioskodawca wskazał, że jego kontakty ze spadkodawczynią były okazjonalne i ograniczały się do bardzo rzadkich wizyt. Wnioskodawca wskazał, że podczas rozmów spadkodawczyni nigdy nie wskazywała, że potrzebuje pieniędzy czy też, że ma jakiekolwiek pożyczki. O tym, że zmarła miała długi dowiedział się z rozmowy z bratem, którą odbył w grudniu 2014 r. Pełną informacją uzyskał gdy został wezwany do udziału w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po J. S.. Wnioskodawca wskazał, że nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku bo działał pod wpływem błędu. Wiedział, że jest spadkobiercą jednak nie miał świadomości co do składu spadku. Nie utrzymywał kontaktów z rodziną matki. Nie miał świadomości, że zmarła nie miała bliższej rodziny ani, że miała długi. Nie odrzucił spadku pod wpływem błędu. Nie miał wiedzy o tym, że jest spadkobiercą ciotki ani o tym co wchodzi w skład spadku po niej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. zmarła w dniu 26 marca 2012 roku w P.. Była siostrą matki wnioskodawcy.

Bezsporne

Wnioskodawca o śmierci ciotki dowiedział się od razu po jej śmierci. O zadłużeniu zmarłej dowiedział się z najpierw od brata w grudniu 2014 r. a potem z pism sądowych w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po J. S.. Wnioskodawca nie pomyślał o tym, aby złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku. Nie zdawał sobie sprawy z tego, że musi to zrobić.

Dowód – zeznanie wnioskodawcy –k. 114

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o okoliczności niesporne i przesłuchanie wnioskodawcy, któremu Sąd dał w pełni wiarę.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek A. S. w zakresie zatwierdzenia oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia woli o odrzuceniu spadku po zmarłej siostrze matki nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 1019 § 2 k.c., spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia spadkowego w terminie, może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu w sposób określony w art. 1019 § 1 k.c. Do takiego uchylenia stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli, z tą zmianą, że powinno ono nastąpić przed sądem, a spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Z kolei z art. 1019 § 3 k.c. wynika, że uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd. Spadkobiercy przysługuje przewidziane w art. 88 k.c. uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego w terminie, jeżeli ten, który go nie złożył był w błędzie co do treści czynności prawnej (art. 84 § 1 zd. 1 k.c.), a błąd był istotny (art. 84 § 2 k.c.) zarówno subiektywnie, jak i obiektywnie. Błąd co do treści czynności prawnej może mieć postać błędu dotyczącego osoby spadkodawcy, tytułu powołania do dziedziczenia lub przedmiotu spadku. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 listopada 2012 r. (II CSK 172/12, LEX nr 1299156, M.Pr.Bank. (...)) wskazał, że poprzestanie na pozbawionym podstaw przypuszczeniu dotyczącym stanu majątku spadkowego jest wyrazem braku należytej staranności, który uniemożliwia uchylenie się od skutków prawnych złożenia albo niezłożenia oświadczenia woli w oparciu o przepisy o wadach oświadczenia woli, jeśli pomiędzy niedołożeniem wymaganej w okolicznościach sprawy dbałości a brakiem rozeznania co do przedmiotu spadku zachodzi zależność przyczynowo-skutkowa. Wobec tego za błąd istotny spadkobiercy uznać należy brak wiedzy o stanie spadku, mimo podjęcia właściwych i możliwych

działań, zmierzających do ustalenia rzeczywistego stanu spadku. Stwierdzenie, że spadkobierca nie dołożył należytej staranności powinno być poprzedzone oceną okoliczności konkretnej sprawy i ustaleniem, jakich aktów staranności można było od niego wymagać. Odnosi się to do sprecyzowanych czynności, które faktycznie i prawnie spadkobierca mógłby podjąć, zmierzając do uzyskania koniecznej wiedzy o spadku. W razie niepodjęcia przez spadkobiercę żadnych czynności, wskazane jest określenie, jakich działań, w okolicznościach danej sprawy, prowadzących do pozyskania tej wiedzy można było od niego wymagać, ponieważ doprowadziłyby do uniknięcia błędu.

Drugą z uregulowanych w art. 1019 k.c. przyczyn uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego jest groźba - bezprawna i poważna. Zapowiedź jej spełnienia powinna więc stwarzać prawdopodobne, realne zagrożenie wobec tego, który zaniechał złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku czy też względem osoby trzeciej. Sprowadzenie niebezpieczeństwa może zagrażać tak osobie, jak i majątkowi.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy wskazać należy, że wnioskodawca spełnił formalne przesłanki uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu – jego oświadczenie w tym zakresie nastąpiło przed sądem, a wnioskodawca jednocześnie oświadczył, że odrzuca spadek. Nie zaszły jednak przesłanki materialne pozwalające na zatwierdzenie tegoż uchylenia. Wnioskodawca nie wykazał, że to błąd czy groźba były przyczyną niezłożenia jakiegokolwiek oświadczenia. Powoływał się on na to, że nie wiedział o długach.

Wnioskodawca natomiast wprost przyznał, że wiedział od razu o śmierci spadkodawczyni. Już we wniosku przyznał również, że wiedział, że „wraz z kuzynostwem dziedziczy” .

Zgodnie z treścią art. 1015 § 1 k.c., oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Jeśli już w chwili śmierci spadkodawczyni wnioskodawca wiedział o tym, że jest on spadkobiercą zmarłej, to termin 6-miesięczny rozpoczął swój bieg w dniu śmierci spadkodawczyni Nikt wobec niego nie podnosił, żeby spadkodawczyni pozostawiła testament. Sąd uznał zatem, że sam fakt istnienia po stronie wnioskodawcy brak świadomości o długach, nie może być traktowany jako podstawa uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia spadkowego. Wnioskodawcy należy przypisać brak należytej staranności, szczególnie w kontekście posiadanej przez niego wiedzy na temat braku bliższych spadkobierców ustawowych. Wnioskodawca zatem należycie dbając o własne interesy winien złożyć co najmniej oświadczenia o przyjęciu spasku z dobrodziejstwem inwentarza czego nie uczynił W tej sytuacji wymaganie od wnioskodawcy aktów należytej staranności, nie jest wymaganiem nadmiernym.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej przepisy, orzeczono jak w pkt 1 sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 par. 1 kpc.

SSR Mariusz Gotowski

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi uczestniczki,
3. przedłożyć za 14 dni lub z pismem.

P., dnia 16 listopada 2016 r.

SSR Mariusz Gotowski